

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permisivitatea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

SECȚIA A TREIA

CAUZA BAKA ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 30400/02)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

16 iulie 2009

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Baka împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din: Josep Casadevall, *președinte*, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Egbert Myjer, Ineta Ziemele, Luis López Guerra, Ann Power, *judecători*, și Santiago Quesada, *grefier de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 23 iunie 2009, pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 30400/02 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant maghiar, domnul György Baka („reclamantul”), a sesizat Curtea la 26 iunie 2001 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Reclamantul este reprezentat de László Tatár, avocat în Pécs. Guvernul român („Guvernul”) este reprezentat de agentul guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamantul pretinde, în special, că durata procedurii penale declanșate împotriva sa a fost excesivă și că nu a beneficiat de asistența unui interpret (art. 6 § 1 și 3 din Convenție).

4. La 26 iunie 2008, președintele secției a treia a hotărât să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu art. 29 § 3 din Convenție, acesta a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul vor fi examinate împreună de către cameră. În temeiul art. 44 § 1 a) din regulament, aceasta a comunicat, de asemenea, o copie guvernului maghiar, care a informat Curtea, la 17 iulie 2008, că nu dorea să intervină în prezenta cauză.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul s-a născut în 1974 și locuiește în Gyula, în Ungaria.

6. În 1997, reclamantul a venit de mai multe ori în România pentru a cumpăra benzină, care era aici, la momentul respectiv, mai ieftină ca în Ungaria.

7. La începutul anului 1997, Inspectoratul de Poliție al Județului Bihor a efectuat investigații privind infracțiunile de punere în circulație de monede falsificate și înșelăciune pe care reclamantul le-ar fi săvârșit la 17 ianuarie 1997, atunci când, aflându-se în orașul Salonta, în România, acesta vânduse numitului G.F. 30 000 forinți maghiari (HUF), și anume șase bancnote false de 5 000 HUF fiecare.

8. La 17 aprilie 1997, Parchetul de pe lângă Tribunalul Bihor („parchetul”) a emis un mandat de arestare împotriva reclamantului, considerând că acesta se sustrăgea investigațiilor desfășurate împotriva sa. Prin rechizitoriul din aceeași zi, parchetul a trimis în judecată reclamantul în fața Tribunalului Bihor („tribunalul”) pentru infracțiunile menționate.

9. Reclamantul a fost citat pentru prima audiere în fața tribunalului, la 9 iunie 1997. Prin urmare, tribunalul a amânat cauza și a dispus citarea persoanei în cauză prin intermediul Ministerului Justiției, având în vedere că locuia în Ungaria.

10. La 15 octombrie 1997, soția reclamantului a primit la domiciliul său citația de înfățișare a acestuia din urmă în fața tribunalului pentru audierea din 26 ianuarie 1998. Potrivit declarației sale, reclamantul nu a înțeles conținutul citației respective, deoarece aceasta era redactată în limba română. După ce a tradus documentul, acesta a constatat că era citat în calitate de inculpat; considerând că era vorba de o eroare, nu s-a prezentat.

11. Dezbaterile la tribunal au avut loc la 26 ianuarie 1998. Reclamantul, absent, a fost reprezentat de un avocat numit din oficiu, C.H., care a prezentat concluzii scrise, solicitând achitarea reclamantului pe motiv că nu existau probe suficiente împotriva acestuia.

12. Prin hotărârea din 26 ianuarie 1998, Tribunalul Bihor a condamnat reclamantul la o pedeapsă de cinci ani de închisoare pentru punerea în circulație de monedă falsificată și înșelăciune. Instanța a menționat că reclamantul fusese citat în mod legal, însă nu se prezentase. În cursul aceleiași audieri, tribunalul a confirmat arestarea preventivă a persoanei în cauză.

13. La 7 octombrie 1998, în timp ce încerca să treacă frontiera română, reclamantul a fost arestat de poliția de frontieră și dus în arest preventiv la Judecătoria Oradea.

14. La 8 octombrie 1998, în calitate de reprezentant al reclamantului, C.H. a declarat apel împotriva hotărârii din 26 ianuarie 1998. Acesta arăta că hotărârea respectivă, pronunțată în absența clientului său, nu îi fusese comunicată acestuia. Dosarul a fost trimis în fața Curții de Apel Oradea în vederea examinării apelului.

15. În aceeași zi, curtea de apel a audiat reclamantul, care a fost asistat de avocatul menționat anterior. Audiat de instanță pentru a afla dacă prefera să fie asistat de un interpret oficial, reclamantul a răspuns că era de acord ca grefiera de ședință, care cunoștea limba maghiară, să asigure interpretarea. În continuare, curtea de apel a informat reclamantul că parchetul emisese un mandat de arestare împotriva acestuia la 17 aprilie 1997 și că, prin hotărârea din 26 ianuarie 1998, Tribunalul Bihor îl condamnase la cinci ani de închisoare pentru punerea în circulație de monedă falsificată și înșelăciune. Reclamantul a declarat că nu știa că monedele pe care le pusese în circulație erau false și că acestea proveneau probabil din salariul său. În continuare, acesta a recunoscut că fusese citat la adresa domiciliului său în Ungaria, pentru a apărea în fața instanței, dar a susținut că nu știa că fusese condamnat între timp. În afară de aceasta, nu fusese chemat în fața organelor de urmărire penală. Reclamantul a reiterat că intenționa să își mențină apelul împotriva hotărârii din 26 ianuarie 1998. Declarația reclamantului, dactilografiată în română, a fost semnată de el, precum și de grefiera de ședință și președintele completului de judecată. Din procesul-verbal al ședinței reiese că declarația respectivă fusese înainte tradusă reclamantului.

16. Curtea de apel a confirmat arestarea reclamantului, care a fost trimis la sediul Poliției Județului Bihor.

17. O nouă ședință a avut loc la 22 octombrie 1998. Curtea de apel l-a audiat pe G.F., care a recunoscut reclamantul ca fiind autorul faptelor. Acesta din urmă, prezent la ședință, a fost asistat de un avocat din oficiu, K.E., care a solicitat desemnarea unui interpret și audierea a doi martori. Curtea de apel a admis cererile acestuia și a acordat amânarea.

18. La 12 noiembrie 1998, curtea de apel i-a audiat pe cei doi martori menționați anterior în prezența reclamantului, a lui K.E. și a unui interpret, acesta din urmă asigurând interpretarea declarațiilor martorilor. Curtea de apel a audiat din nou pe G.F., care și-a menținut declarația anterioară. Avocatul reclamantului a solicitat achitarea clientului său, considerând că acesta nu săvârșise faptele care îi erau imputate. Parchetul a solicitat respingerea apelului. Din procesul-verbal al ședinței reiese că, după ce a luat cunoștință de concluziile avocatului său, ale parchetului și ale lui G.F., care i-au fost traduse de interpret, reclamantul a solicitat achitarea, susținând că nu săvârșise nicio infracțiune.

19. Prin hotărârea din 19 noiembrie 1998, curtea de apel a admis apelul reclamantului. Aceasta a reținut că persoana în cauză săvârșise faptele imputate, dar a redus pedeapsa la un an de închisoare, reținând că reclamantul nu săvârșise anterior alte infracțiuni. Hotărârea a fost comunicată reclamantului la 27 ianuarie 1999, dar acesta nu a introdus recurs.

20. La 8 iulie 1999, reclamantul a fost pus în libertate.

21. La 31 iulie 1999, acesta a solicitat Procurorului general al României („procurorul general”) să formuleze o acțiune în anulare împotriva hotărârii din 26 ianuarie 1998 și a hotărârii din 19 noiembrie 1998.

22. La 14 ianuarie 2000, procurorul general a admis cererea acestuia și a sesizat Curtea Supremă de Justiție („Curtea Supremă”) cu o acțiune în anulare împotriva hotărârilor menționate anterior. Curtea Supremă a dispus citarea reclamantului la domiciliul său în Ungaria prin intermediul Ministerului Justiției.

23. La 20 martie 2000, reclamantul a primit citația prin care i se solicita să se prezinte în fața Curții Supreme la 4 iulie 2000.

24. Prin scrisoarea din 8 iunie 2000, persoana în cauză a informat Curtea Supremă că nu era în măsură să meargă la București pentru a participa la ședințele de judecată, ca urmare a dificultăților financiare cu care se confrunta de la punerea sa în libertate. În plus, acesta a susținut că instanțele inferioare l-au condamnat pe nedrept, întrucât nu săvârșise faptele care i se imputau.

25. La 4 iulie 2000, Curtea Supremă a amânat examinarea cauzei la solicitarea Procurorului general. Reclamantul a fost citat pentru 14 noiembrie 2000, dar nu s-a prezentat nici la această ședință.

26. Prin hotărârea din 14 noiembrie 2000, Curtea Supremă a admis acțiunea în anulare și a trimis cauza la Parchetul de pe lângă Tribunalul Bihor pentru informații suplimentare. Curtea Supremă a reținut că nici parchetul, nici instanțele nu stabiliseră originea bancnotelor falsificate și nu stabiliseră nici dacă reclamantul era la curent cu faptul că erau false. La o dată neprecizată, hotărârea a fost comunicată Ambasadei Republicii Ungare din București ca răspuns la cererea acestuia din 11 decembrie 2000, iar reclamantul a primit o copie.

27. La 30 martie 2001, dosarul a fost înregistrat la parchet.

28. La 4 aprilie 2001, acesta din urmă a solicitat Inspectoratului de Poliție al Județului Bihor („inspectoratul de poliție”) să efectueze investigații suplimentare.

29. La 6 iunie 2001, Parchetul de pe lângă Tribunalul Bihor a considerat că probele trebuiau administrate de o comisie rogatorie internațională și a informat parchetul general cu privire la aceasta, care a făcut demersuri în această privință pe lângă autoritățile maghiare.

30. Prin urmare, la 17 decembrie 2001, reclamantul a fost audiat la sediul inspectoratului de poliție din Gyula. Acesta a declarat că a fost în România la 17 ianuarie 1997, dar a precizat că nu vânduse niciodată 30 000 HUF și că, prin urmare, considera că era vorba de o confuzie de persoane. Acesta a susținut, de asemenea, că nu îl cunoștea pe G.F., persoană pe care o văzuse pentru prima dată în fața Curții de Apel Oradea.

31. La 22 ianuarie 2002, Parchetul General din Ungaria a comunicat Parchetului General al României declarația reclamantului.

32. La 8 aprilie 2002, Parchetul general a trimis Parchetului de pe lângă Tribunalul Bihor documentul menționat. În aceeași zi, acesta din urmă l-a transmis inspectoratului de poliție.

33. La 16 aprilie 2002, inspectoratul a hotărât să îl audieze pe G.F.

34. La 17 mai 2002, acesta din urmă a fost citat la adresa de domiciliu, care s-a dovedit a nu mai fi de actualitate.

35. În urma verificărilor efectuate de ofițerii de poliție, aceștia au aflat noua adresă a acestuia și l-au citat la sediul inspectoratului.

36. La 2 iulie 2002, G.F. a fost audiat și a declarat că își menținea declarațiile anterioare. Printre mai multe fotografii arătate de ofițerii de poliție, acesta l-a recunoscut pe reclamant.

37. La 20 septembrie 2002, inspectoratul de poliție a transmis dosarul la Parchetul de pe lângă Tribunalul Bihor, propunând încetarea urmăririi penale.

38. Prin ordonanța din 11 noiembrie 2002, parchetul a dispus încetarea urmăririi penale, pe motiv că faptele săvârșite în speță nu prezentau gradul de pericol social necesar pentru existența unei infracțiuni. Parchetul a precizat în ordonanța menționată că soluționarea trebuia comunicată lui G.F.

39. Probele aflate la dosar, a cărui copie integrală a fost prezentată de Guvern în anexă la observațiile sale, nu permit să se concluzioneze că reclamantul a luat cunoștință de soluționarea în cauză înainte de transmiterea de către Guvern a observațiilor respective.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

40. Potrivit art. 246 și art. 249 C. proc. pen., procurorul trebuie să înștiințeze persoanele interesate despre decizia de încetare a urmăririi penale. În cazul când învinuitul sau inculpatul este arestat preventiv, procurorul înștiințează prin adresă administrația locului de deținere, cu dispoziția de a pune îndată în libertate pe învinuit sau inculpat.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 § 1 DIN CONVENȚIE CA URMARE A DURATEI EXCESIVE A PROCEDURII

41. Reclamantul se plânge de durata excesivă a procedurii penale declanșate împotriva sa, subliniind că nu a primit, din partea autorităților, nicio informație privind finalizarea procedurii respective. Acesta invocă art. 6 § 1 din Convenție, ale cărui părți relevante în speță sunt redactate după cum urmează:

„Orice persoană are dreptul la judecarea [...] într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotări [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.”

A. Cu privire la admisibilitate

42. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. De altfel, Curtea subliniază că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Perioada care trebuie luată în considerare

43. Guvernul consideră că perioada care trebuie luată în considerare a început la 15 octombrie 1997, dată la care reclamantul a primit o citație din partea Tribunalului Bihor, și a luat sfârșit la 11

noiembrie 2002, dată la care parchetul de pe lângă tribunal a pronunțat ordonanța de încetare a urmăririi penale împotriva reclamantului. Potrivit Guvernului, perioada cuprinsă între 27 ianuarie 1999, și anume comunicarea către reclamant a hotărârii din 19 noiembrie 1999, și 14 ianuarie 2000, și anume sesizarea Curții Supreme cu acțiunea în anulare, nu trebuie luată în considerare. Prin urmare, procedura a durat în total aproximativ patru ani și o lună.

44. Reclamantul respinge argumentele Guvernului. Acesta arată că autoritățile române nu s-au preocupat deloc să îi comunice încetarea urmăririi penale, deși a ispășit nouă luni de închisoare. Persoana în cauză insistă asupra faptului că nu a fost înștiințat despre ordonanța de încetare a urmăririi penale din 11 noiembrie 2002 decât după 24 noiembrie 2008, dată la care reprezentantul său a primit o copie a documentelor furnizate de Guvern în anexă la observațiile sale – și mai precis, la mai multe săptămâni după această dată, și anume după traducerea documentelor respective, care erau în limba română.

Potrivit acestuia, o procedură penală nu poate fi considerată încheiată cât timp persoana acuzată nu este informată cu privire la soluționarea pronunțată în privința sa. Or, între hotărârea Curții Supreme de Justiție care a trimis dosarul în fața parchetului și 24 noiembrie 2008, reclamantul a considerat mereu că procedura penală declanșată împotriva sa era încă pendinte.

45. În continuare, reclamantul afirmă că necomunicarea ordonanței din 11 noiembrie 2002 l-a împiedicat să formuleze o acțiune împotriva statului român pentru eroare judiciară.

46. Acesta respinge, de asemenea, argumentul Guvernului potrivit căruia nu poate fi luată în considerare o anumită perioadă.

47. Reclamantul concluzionează că procedura s-a desfășurat fără întrerupere între 15 octombrie 1997 și 24 noiembrie 2008.

48. Ca răspuns, Guvernul reiterează că procedura a luat sfârșit la 11 noiembrie 2002. De asemenea, acesta își menține părerea potrivit căreia perioada cuprinsă între 27 ianuarie 1999 și 14 ianuarie 2000 nu trebuie luată în considerare.

49. Curtea reamintește că, în materie penală, „termenul rezonabil” de la art. 6 § 1 citat anterior începe din momentul în care o persoană este „acuzată”. În sensul art. 6 § 1 din Convenție, „acuzarea” se poate defini „ca notificarea oficială, din partea autorității competente, a învinuirii de a fi săvârșit o infracțiune prevăzută de legea penală”, idee care corespunde, de asemenea, noțiunii de „urmare importantă asupra situației” suspectului [a se vedea, printre altele, *Pantea împotriva României*, nr. 33343/96, pct. 275, CEDO 2003-VI (extrase)].

50. În speță, procedura penală a început pentru reclamant la 15 octombrie 1997, dată la care a primit citația de a compărea în fața Tribunalului Bihor. În afară de aceasta, nimeni nu contestă data de începere a procedurii.

51. În schimb, în ceea ce privește încheierea procedurii, Curtea subliniază că părțile au puncte de vedere divergente: Guvernul consideră că procedura s-a încheiat la 11 noiembrie 2002, în timp ce reclamantul invocă data de 24 noiembrie 2008.

52. Înainte de a se pronunța asupra acestui aspect, Curtea consideră necesar să reamintească faptul că nu poate lua în considerare decât perioadele pe parcursul cărora cauza a fost într-adevăr pendinte în fața instanțelor (*Aliuță împotriva României*, nr. 73502/01, pct. 16-17, 11 iulie 2006), cu excepția oricărei perioade pe parcursul căreia o instanță națională trebuia să decidă dacă era necesar sau nu să se redeschidă procesul, ținând seama de faptul că art. 6 din Convenție nu se aplică în cazul redeschiderii unei proceduri [*Markin împotriva Rusiei* (dec.), nr. 59502/00, 16 septembrie 2004]. Cu toate acestea, atunci când se decide redeschiderea, acuzația penală împotriva reclamantului este reluată, astfel încât art. 6 redevine aplicabil și, prin urmare, perioada următoare va trebui luată în considerare (*Klyakhin împotriva Rusiei*, nr. 46082/99, pct. 89-91, 30 noiembrie 2004).

53. Aplicând aceste principii faptelor din speță, Curtea observă că, până la ordonanța de încetare a urmăririi penale pronunțate la 11 noiembrie 2002, procedura care trebuie luată în considerare a fost formată din două perioade: prima, cuprinsă între 15 octombrie 1997 și 27 ianuarie 1999, și a doua, cuprinsă între 14 noiembrie 2000 și 11 noiembrie 2002. Durata totală a acestor perioade este de trei ani, trei luni și zece zile.

54. În continuare, Curtea observă că nimic din probele aflate la dosar nu lasă să se întrevadă că reclamantul a luat cunoștință de ordonanța menționată anterior înainte de transmiterea de către Guvern a observațiilor sale. De asemenea, aceasta observă că, din dispozițiile de drept național (supra, pct. 40) reiese că procurorul trebuie să informeze persoanele interesate cu privire la decizia de încetare a urmăririi penale. Or, în speță, din ordonanța în cauză reiese că numai G.F. a fost informat cu privire la soluționarea pronunțată de parchet.

55. Cu toate acestea, Curtea subliniază că reclamantul nu pretinde că ar fi făcut vreun demers pentru a se informa cu privire la rezultatul procedurii desfășurate împotriva sa, iar acest lucru a durat timp de aproximativ șase ani de la data pronunțării ordonanței respective. Ținând seama de faptul că prima parte a procedurii urmate în speță nu a durat decât un an, trei luni și treisprezece zile (supra, pct. 53), Curtea nu poate să admită că reclamantul a crezut, în mod rezonabil, că durata procedurii ulterioare hotărârii din 14 noiembrie 2000 a Curții Supreme de Justiție urma să fie considerabilă (a se vedea, *a contrario* și *mutatis mutandis*, *Georgescu împotriva României*, nr. 25230/03, pct. 81, 13 mai 2008).

56. Având în vedere atitudinea reclamantului, care a făcut dovada unei lipse de promptitudine, deși procedura fusese redeschisă la cererea sa și în interesul său, și deși regretă că autoritățile nu au informat ele însele reclamantul cu privire la hotărârea pronunțată, în circumstanțele specifice ale cauzei, Curtea consideră că procedura s-a încheiat la 11 noiembrie 2002 (a se vedea, *a contrario* și *mutatis mutandis*, *Yemanakova împotriva Rusiei*, nr. 60408/00, pct. 40-41, 23 septembrie 2004).

57. Prin urmare, procedura care trebuie luată în considerare a durat trei ani, trei luni și zece zile.

2. Aprecierea caracterului rezonabil al procedurii

58. Guvernul consideră că procedura prezenta o complexitate deosebită, legată de faptul că citarea reclamantului, resortisant maghiar cu domiciliul în Ungaria, a fost efectuată de Ministerul Justiției. În plus, anumite probe au fost administrate prin intermediul unei comisii rogatorii. Toate aceste elemente obiective au determinat anumite întârzieri în procedură, dar, în orice caz, potrivit Guvernului, autoritățile au dovedit promptitudine. Guvernul citează *a contrario* *Čistiakov împotriva Letoniei* (nr. 67275/01, pct. 80-81, 8 februarie 2007), în care prima ședință pe fondul cauzei nu s-a ținut decât la trei ani de la data la care persoana în cauză a fost adusă în fața instanței. Guvernul pretinde, de asemenea, că reclamantul a refuzat să vină în România după redeschiderea procedurii penale declanșate împotriva sa, ceea ce a cauzat întârzieri în administrarea probelor.

59. Guvernul admite că această cauză prezenta importanță pentru reclamant atunci când acesta era privat de libertate – și anume, înainte de hotărârea din 19 noiembrie 1998 -, perioadă pe parcursul căreia autoritățile au dovedit o celeritate excepțională, având în vedere că apelul introdus de persoana în cauză a fost soluționat într-o lună și douăsprezece zile. În schimb, potrivit Guvernului, restul procedurii s-a desfășurat când reclamantul se afla în stare de libertate și fără să prezinte o importanță majoră pentru acesta, având în vedere că ispășise deja pedeapsa care îi fusese aplicată și că nu mai putea fi condamnat la o pedeapsă mai grea, în temeiul principiului *non reformatio in pejus*.

60. Citând cauza *Reiner și alții împotriva României* (nr. 1505/02, pct. 60, 27 septembrie 2007), Guvernul reamintește că s-a hotărât deja de către Curte ca fiind rezonabilă o durată a procedurii de trei ani și patru luni pentru trei grade de jurisdicție fără să existe vreo perioadă de inactivitate imputabilă autorităților judiciare. În schimb, acesta consideră că prezenta speță este diferită de cauza *Temeșan împotriva României* (nr. 36293/02, pct. 57, 10 iunie 2008), în care instanțele naționale nu examinaseră temeinicia acuzației.

61. Reclamantul consideră că durata procedurii a fost excesivă ca urmare a necomunicării de către autorități a ordonanței din 11 noiembrie 2002.

62. Curtea reamintește că caracterul rezonabil al duratei unei proceduri se analizează în funcție de circumstanțele cauzei și având în vedere criteriile consacrate de jurisprudența Curții, în special complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și cel al autorităților competente. Aceasta reamintește, de asemenea, că, în materie penală, dreptul de a fi judecat într-un termen rezonabil are, în special, drept obiectiv, evitarea „ca o persoană inculpată să rămână prea mult timp într-o stare de incertitudine cu privire la soarta sa” (a se vedea, printre altele, *Stoianova și Nedelcu împotriva României*, nr. 77517/01 și 77722/01, pct. 24, CEDO 2005-VIII).

63. În speță, Curtea nu observă vreo perioadă de inactivitate care să fie imputată autorităților naționale. După ce a examinat toate elementele prezentate, Curtea consideră că durata procedurii nu a fost nerezonabilă (a se vedea, de asemenea, *Reiner și alții*, citată anterior și, *a contrario*, *Stoianova și Nedelcu*, citată anterior, pct. 22; *Aliuță*, citată anterior, pct. 17; *Georgescu*, citată anterior, pct. 93).

64. Prin urmare, nu a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție.

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 § 1 ȘI A ART. 6 § 3 LIT. E) DIN CONVENȚIE CA URMARE A ABSENȚEI UNUI INTERPRET

65. Invocând art. 6 § 3 e) din Convenție, reclamantul se plânge că a fost condamnat de către instanțele române în urma unei proceduri în cadrul căreia nu a avut dreptul la interpret.

66. Întrucât cerințele de la art. 6 § 3 din Convenție reprezintă aspecte specifice ale dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1, Curtea va examina doleanțele reclamantului din punct de vedere al acestor două texte coroborate [a se vedea, printre multe altele, *Van Geyseghem împotriva Belgiei* (GC), nr. 26103/95, pct. 27, CEDO 1999-I]. Părțile relevante în speță ale acestor texte sunt redactate după cum urmează:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale [...] de către o instanță [...] care va hotărî [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. [...]

3. Orice acuzat are, în special, dreptul:

e) să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.”

67. Guvernul ridică două excepții. În primul rând, invocă neepuizarea căilor de atac interne, subliniind că reclamantul nu a formulat recurs împotriva hotărârii din 19 noiembrie 1998. În continuare, consideră că capătul de cerere al reclamantului este inadmisibil ca urmare a nerespectării termenului de șase luni. Potrivit Guvernului, acest termen ar începe cel târziu la 27 ianuarie 1999, în timp ce reclamantul nu a introdus cererea decât la 26 iunie 2001.

68. Cu privire la fondul cauzei, Guvernul observă că, la 8 octombrie 1998, reclamantul a fost de acord pentru ca interpretarea să fie efectuată de către grefieră, care vorbea limba maghiară; la 22 octombrie 1998, curtea de apel a acordat o amânare pentru a asigura reclamantului asistența unui interpret; la 12 noiembrie 1998, în prezența interpretului menționat, reclamantul nu a contestat exactitatea interpretării efectuate la 8 octombrie 1998 și nu a solicitat, cu această ocazie, să fie din nou audiat; în plus, persoana în cauză a fost audiată la 17 decembrie 2001 de către autoritățile maghiare, fără să conteste, totuși, în fața acestora interpretarea efectuată în fața Curții de Apel Oradea.

69. Citând cauza *Pala împotriva Franței* (dec.) (nr. 33387/04, 30 ianuarie 2007), în care Curtea reținuse că nu se garantează prin Convenție dreptul la traducerea întregului dosar, Guvernul constată că a fost respectat dreptul reclamantului de a fi asistat de către un interpret autorizat.

70. Reclamantul solicită respingerea excepțiilor ridicate de Guvern. Mai întâi, acesta arată că hotărârea din 19 noiembrie 1998 i-a fost comunicată în limba română, limbă pe care nu o înțelegea. În continuare, reclamantul pretinde că, la momentul respectiv, se temea, după discuțiile cu avocatul său, să nu fie închis pentru aproximativ cinci ani sau să nu fie transferat într-o

închisoare din București în timpul examinării recursului său, dacă ar fi utilizat această cale de atac, situație care ar fi împiedicat vizitele familiei sale. Acesta susține, de asemenea, că s-a adresat Procurorului general al României de îndată ce a fost pus în libertate și a tradus hotărârea.

71. Reclamantul pretinde că nu a beneficiat de o interpretare corespunzătoare în procedura penală declanșată împotriva sa. El arată că, la 22 octombrie 1998, nu a beneficiat de interpret, iar grefiera nu a interpretat decât întrebările pe care i le-a adresat tribunalul, și nu declarațiile făcute de participanții la ședință. În afară de aceasta, la 12 noiembrie 1998, nici expertul autorizat nu a interpretat declarațiile. În plus, hotărârea din 19 noiembrie 1998 nu a fost nici tradusă, nici interpretată de către autoritățile române la momentul comunicării acesteia reclamantului. Persoana în cauză concluzionează că înțelegerea declarațiilor sale din partea autorităților a fost „mediocră și falsă”.

72. Curtea nu consideră necesar să se pronunțe cu privire la excepțiile ridicate de Guvern, întrucât apreciază că, în orice caz, acest capăt de cerere trebuie să fie declarat inadmisibil din următoarele motive.

73. Dreptul prevăzut la art. 6 § 3 e) de a fi asistat în mod gratuit de un interpret înseamnă că acuzatul care nu înțelege sau nu vorbește limba folosită în sala de audiere are dreptul la serviciile gratuite ale unui interpret astfel încât să-i fie tradus sau interpretat orice act al procedurii declanșate împotriva sa, al cărui sens trebuie să îl înțeleagă pentru a beneficia de un proces echitabil. Cu toate acestea, alin. 3 lit. e) nu impune o traducere scrisă a tuturor probelor documentare sau a tuturor probelor oficiale aflate la dosar (*Kamasinski împotriva Austriei*, 19 decembrie 1989, pct. 74, seria A nr. 168). În această privință, este necesar să se observe că textul dispoziției în cauză face referire la un „interpret”, și nu la un „traducător”. Acest lucru lasă să se întrevadă că o asistență lingvistică orală poate fi suficientă pentru cerințele Convenției. Nu este mai puțin adevărat că asistența acordată în materie de interpretare trebuie să permită acuzatului să cunoască faptele de care este învinuit și să se apere, în special oferind instanței versiunea proprie asupra evenimentelor. [*Husain împotriva Italiei* (dec.), nr. 18913/03, CEDO 2005-III].

74. Aplicând aceste principii faptelor cauzei, Curtea observă că reclamantul a fost prezent pentru prima dată în fața instanțelor la 8 octombrie 1998, după ce a fost arestat de către poliția de frontieră (supra, pct. 13-15). Cu această ocazie, în prezența avocatului care declarase apel împotriva hotărârii din 26 ianuarie 1998, reclamantul, care fusese întrebat dacă dorea să fie asistat de un interpret, a fost de acord ca grefiera de ședință, care cunoștea limba maghiară, să asigure interpretarea. În cadrul acestei ședințe, reclamantul a fost audiat și a semnat declarația aferentă, care i-a fost tradusă.

75. La 22 octombrie 1998, curtea de apel a acordat o amânare, pentru asigurarea asistenței reclamantului de către un interpret și pentru audierea a doi martori, la solicitarea avocatului reclamantului. Curtea observă că, în cadrul acestei ședințe, G.F. l-a recunoscut pe reclamant drept autorul infracțiunilor și că probele aflate la dosar nu permit să se rețină că au fost făcute alte declarații cu această ocazie. Cu toate acestea, în cadrul următoarei ședințe, aceea din 12 noiembrie 1998, pe parcursul căreia reclamantul a beneficiat de asistența unui interpret, G.F. a fost audiat din nou de curtea de apel. Reclamantul a luat cunoștință de concluziile avocatului său, ale parchetului și ale lui G.F., care i-au fost traduse de către interpret, și a putut să își exprime punctul de vedere.

76. Deși reclamantul consideră că interpretarea de care a beneficiat ar fi fost mediocră și falsă, Curtea subliniază că nimic din dosar nu demonstrează că interpretarea respectivă ar fi fost deficientă sau ineficientă în orice alt fel. În măsura în care reclamantul susține că autoritățile române nu i-au furnizat nicio traducere, nici scrisă, nici orală, a hotărârii din 19 noiembrie 1998, Curtea observă că acesta nu a formulat nicio cerere în acest sens la momentul comunicării hotărârii respective, la 27 ianuarie 1999. În afară de aceasta, Curtea nu poate să rețină că reclamantul, după discuțiile cu avocatul său, nu a înțeles care era conținutul acestei hotărâri, având în vedere că din observațiile reclamantului reiese că posibilitatea de a formula recurs pare să fi fost luată în considerare de acesta la momentul respectiv (supra, pct. 70).

77. Ținând seama de considerațiile precedente, Curtea consideră că asistența reclamantului de către un interpret a fost adecvată în sensul art. 6 § 1 și al art. 6 § 3 e) din Convenție, întrucât persoana în cauză a avut posibilitatea de a participa efectiv la propriul proces, și că, prin urmare, procedura penală, considerată în ansamblu, nu poate fi considerată inechitabilă.

78. Prin urmare, acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins, în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

III. CU PRIVIRE LA CELELALTE PRETINSE ÎNCĂLCĂRI

79. Invocând art. 5 § 2 din Convenție, reclamantul se plânge că, atunci când a fost arestat, nu a fost informat, într-o limbă pe care să o înțeleagă, cu privire la acuzațiile care i-au fost aduse.

80. Curtea observă că reclamantul a fost arestat la 7 octombrie 1998, în timp ce solicitarea acestuia în fața Curții nu a fost introdusă decât la 26 iunie 2001. Reiese că acest capăt de cerere trebuie respins, în temeiul art. 35 § 1 și 4, pentru nerespectarea termenului de șase luni.

81. Citând art. 6 § 3 c) din Convenție, reclamantul afirmă că, atunci când autoritățile române l-au arestat la frontieră, acestea nu i-au permis să telefoneze și să își desemneze un avocat la alegere. În afară de aceasta, reclamantul consideră că avocatul din oficiu nu a depus niciun efort pentru apărarea sa.

82. Curtea observă, pe de o parte, că nu există niciun indiciu în dosar care să rețină că reclamantul a solicitat în vreun moment al procedurii să fie asistat de un avocat la alegere și că o asemenea cerere i-a fost refuzată. În plus, în cadrul ședinței din 8 octombrie 1998, persoana în cauză a declarat că intenționa să își mențină apelul, care fusese introdus de un avocat din oficiu. În afară de aceasta, ambii avocați din oficiu care au reprezentat sau au asistat reclamantul în primă instanță și în apel au formulat cereri de prezentare de probe și au prezentat concluzii care nu sunt lipsite de relevanță (supra, pct. 11, 17 și 18).

83. Prin urmare, Curtea consideră că acest capăt de cerere trebuie respins, în temeiul art. 35 § 3 și 4, ca vădit nefondat.

84. Din punctul de vedere al art. 6 § 3 d) din Convenție, reclamantul pretinde că nu a putut să adreseze întrebări lui G.F.

85. Curtea observă că reclamantul, asistat de un avocat și de un interpret, a avut posibilitatea de a-și expune punctul de vedere la ședința din 12 noiembrie 1998, dată la care G.F. a fost, de asemenea, audiat. Or, nicio probă aflată la dosar nu reflectă faptul că persoana în cauză ar fi dorit să adreseze întrebări acestei persoane sau martorilor audiați la solicitarea sa.

86. Prin urmare, acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins, în temeiul art. 35 § 3 și 4.

87. În cele din urmă, în ceea ce privește art. 6 § 1 din Convenție, reclamantul susține, în observațiile sale din 7 ianuarie 2009 în răspuns la cele ale Guvernului, că nu a fost adus la pronunțarea hotărârii din 19 noiembrie 1998.

88. Curtea consideră că acest capăt de cerere este tardiv și trebuie, prin urmare, respins în temeiul art. 35 § 1 și 4 din Convenție.

89. În concluzie, ținând seama de toate elementele de care dispune și în măsura în care este competentă să se pronunțe asupra pretențiilor formulate, Curtea constată că nu s-a adus nici o atingere drepturilor garantate de Convenție sau de protocoalele sale.

90. Reiese că acest capăt de cerere trebuie respins ca fiind în mod vădit nefondat, în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

*Pentru aceste motive,
în unanimitate,
Curtea,*

1. Declară cererea admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe durata procedurii (art. 6 § 1 din Convenție) și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;

2. Hotărâște că nu a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție;

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 16 iulie 2009, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte